

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПІДГОТОВКА ДІТЕЙ З ООП ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Підготовка дітей з ООП до навчання в школі
Викладач	Кравець Надія Степанівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	+380660256101
Е-mail викладача	kravets.nadiia@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти професійної готовності до педагогічної діяльності в умовах інклюзивної освіти.

У курсі розглядаються теоретичні, нормативно-правові та педагогічні засади підготовки дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами до шкільного навчання, особливості формування готовності дитини до школи, педагогічні стратегії адаптації та підтримки в перехідний період від дошкільної до початкової освіти.

Особлива увага приділяється сучасним підходам до педагогічного оцінювання готовності дитини до школи, співпраці з родиною, використанню принципів універсального дизайну навчання (UDL), адаптації освітнього середовища та навчальних матеріалів відповідно до індивідуальних освітніх потреб дітей.

Зміст дисципліни ґрунтується на сучасних українських і європейських практиках інклюзивної освіти та відповідає вимогам Нової української школи.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти професійної готовності до педагогічної діяльності з підготовки дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами до навчання у школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку дітей, принципів інклюзивної освіти, універсального дизайну навчання (UDL) та сучасних українських і європейських педагогічних практик.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є:

-ознайомити майбутніх фахівців з теоретичними та нормативними основами підготовки дітей з ООП до навчання у школі.

-розвинути навички педагогічної діагностики, планування та організації інклюзивного освітнього процесу.

-формуванню умінь розробляти індивідуальні програми навчання та адаптувати освітнє середовище за принципами UDL.

-підготувати до ефективної взаємодії з родиною та міждисциплінарною командою фахівців.

-засвоїти сучасні методики та технології підготовки дітей з ООП до школи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

- КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
- КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.
- КС-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
- КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

Програмні результати навчання

- ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
- ПР-8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням
- ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.
- ПР– 10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами
- ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.
- ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
- ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		12/4		
Семінарські заняття/ практичні/лабораторні		18/6		
самостійна робота		60/80		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
VIII	012 Дошкільна освіта	четвертий	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Теоретичні та нормативні засади підготовки дітей з ООП до навчання у школі Сутність і структура готовності дитини з особливими освітніми потребами до навчання у школі. Нормативно-правове забезпечення підготовки дітей з ООП до школи в Україні. Вікові особливості психічного розвитку дітей старшого дошкільного віку, значущі для формування готовності до навчання. Актуальні проблеми підготовки дітей з ООП до шкільного навчання в умовах інклюзивної освіти.		2	2	8
Тема 2. Формування готовності майбутнього першокласника з ООП у закладі дошкільної освіти Гра як провідний засіб підготовки дітей з ООП до школи. Формування інтелектуальної, емоційно-вольової, соціальної та мотиваційної готовності дитини до шкільного навчання. Педагогічна підтримка дитини з ООП у період переходу від дошкільної до початкової освіти. Співпраця вихователя з родиною.		2	4	10
Тема 3. Сучасні педагогічні підходи до підготовки дітей з ООП до школи. Педагогічне оцінювання готовності дитини з ООП до навчання у школі. Забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти та початковою школою в умовах інклюзії.		2	4	10

Підготовка дитини з ООП до школи в сім'ї та в інклюзивному освітньому середовищі. Використання принципів універсального дизайну навчання (UDL) у роботі вихователя.			
Тема 4. Педагогічні стратегії адаптації дитини з ООП до шкільного навчання. Базові якості особистості дитини як основа успішного навчання у школі. Педагогічні стратегії адаптації дітей з ООП до умов шкільного навчання. Адаптація освітнього середовища, навчальних матеріалів і завдань. Система педагогічного оцінювання готовності дитини до школи з урахуванням індивідуальних освітніх потреб.	2	2	12
Тема 5. Педагогічна діагностика готовності дітей з ООП до навчання у школі Карта готовності дитини дошкільного віку з ООП до школи. Методи педагогічного спостереження та оцінювання розвитку дитини. Використання адаптованих діагностичних методик у роботі вихователя. Законодавча та етична основа діагностичної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі.	2	4	10
Тема 6. Сучасні педагогічні методики підготовки дітей з ООП до школи Сучасні українські та європейські педагогічні методики підготовки дітей з ООП до навчання у школі. Інтегрований та діяльнісний підхід. Використання арт-терапевтичних, ігрових та сенсорно-розвивальних технологій у роботі з дітьми з ООП. Розробка інтегрованих занять та індивідуалізація освітнього процесу з урахуванням принципів універсального дизайну навчання (UDL).	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf Підсумкова оцінка: за роботу на практичних заняттях – 90 балів; С/р – 10 балів. Разом – 100 балів.
Вимоги до письмових робіт	Проводяться у тестовому режимі в системі дистанційного навчання університету https://d-learn.pnu.edu.ua . Оцінюються за 100-бальною шкалою.

Семінарські заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань, в т.ч. завдань самостійної роботи.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік Форма здачі – комбінована

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>
3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsiaosvitnjogo-protsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>
4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. **Бібік Н. М.** (за заг. ред.). Нова українська школа: методичні орієнтири та практики впровадження : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Плеяди», **2021**. 240 с.
<https://pleiadesbooks.com.ua/product/nova-ukrainska-shkola/>
2. **Голінська Т. В.** Арт-терапевтичні технології у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *Інклюзивна освіта: ідеї, практики, перспективи*, **2021**, № 4. С. 34–39. <https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/265>
3. **Засенко В. В., Колупаєва А. А.** (за ред.). Освіта осіб з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії : наук.-метод. посіб. Київ : Ін-т спец. педагогіки і психології НАПН України, **2021**. 196 с.
<https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/255>
4. **Коваль Л. В., Мартинюк І. А.** Психологічна готовність дитини з особливими освітніми потребами до шкільного навчання. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, **2020**, № 76. С. 82–89.
<https://npu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/chasopys76.pdf>
5. **Логвіненко О. П.** Психолого-педагогічна підготовка дітей з особливими освітніми потребами до навчання в школі : навч.-метод. посіб. Київ, **2021**. 148 с.
https://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/205
6. **Синьов В. М., Шеремет М. К.** Спеціальна педагогіка : підручник для закладів вищої освіти. Київ : Ліра-К, **2020**. 412 с.
<https://www.lirabooks.ua/product/specialna-pedagogika/>
7. **Таранченко О. М.** Сучасні підходи до підготовки дітей з ООП до навчання в умовах Нової української школи. *Особлива дитина: навчання і виховання*, **2021**, № 3. С. 5–14.
<https://spp.org.ua/index.php/journal/article/view/272>
8. **Шевченко Ю. М.** Особливості розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах інклюзивного освітнього простору. *Особлива дитина: навчання і виховання*, **2022**, № 2. С. 20–28.
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743871>

Додаткова:

14. **Міністерство освіти і науки України.** Методичні рекомендації щодо організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти. Київ, **2022**.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/inklyuzivne-navchannya/metodichni-rekomendacii.pdf>

Викладач:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики дошкільної
і спеціальної освіти

Надія КРАВЕЦЬ